

tudi velik del dežele. Škoda po deželi je še višji cenjena nego v mestu. Kmetu je pa tudi zelo težko pomagati, ker je že sedaj z davki preobložen, torej bode deželni zbor imel mnogo dela, da pomaga hudo prizadeti deželi. Že sedaj se je bilo deželi boriti z denarnimi težavami, a te težave se bodo v bodoče vsled nezgode, ki je zadela našo deželo na Velikonočno nedeljo, še povekšale. Treba bode torej v deželnem zboru tudi marljivega in skupnega delovanja.

Ker govore isti uzroki za kompromis pri deželno-zbornskih volitvah, je pač pričakovati, da se tedaj tudi sklene. Tedaj se bode pokazalo, če obe stranki pri tem zares odkritosrčno postopati, če je jima zares le blaginja ljubljanskega mesta in kranjske dežele na srci ali ju pa vodijo le strankarski in osebni oziri, kar bi bilo seveda le obžalovati, ker bi to moralo povekšati mejsebojno nezaupanje obeh strank in bi oviralo vsako složno in vspešno delovanje v gospodarsko okrepljenje ponesrečene naše dežele.

Politični pregled.

Državni zbor je odšel zopet na počitnice. Kaj posebnega dosedaj še ni rešil. Razprave o davčnem zakonu so blizu svojemu koncu, a vedno manj upanja je, da se stvar ugodno reši. Pri nekaterih paragrafih se je pokazalo, da niti levičarji niso mej seboj jedini, da celo mej ministri vladajo različna mnenja. Nekateri paragrafi so se morali izročiti zopet odseku, da jih predela. Proračun, ki bi pri rednem gospodarstvu moral biti rešen pred Novem letom, se še sedaj ni rešil v odseku, v zbornici se pa še razpravljati ni začel. Zlasti točka o osnovi dvojezične gimnazije še vedno ni rešena. Koaliranci se je boje lotiti, da se ne razbije koalicija.

Grof Taaffe. — Sedaj, ko je pododsek rešil volilno reformo in tudi poročevalec Rutowski izdelal poročilo, je pričakovati, da se kmalu zjasni položaj. Konservativci Lupul ni glasoval za pododsekovo delo in govori se, da misli velik del konservativnega kluba postaviti se po robu. To bi pa razbilo koalicijo in odstopiti bi najbrž morala sedanja vlada. Govori se, da odstopijo vsi sedanji ministri. Ne ostaneta niti grof Schönborn, niti marki Bacquehem, četudi sta bila v prejšnji Taaffejevi vladi. Prvi postane predsednik upravnemu sodišču, ker grof Belcredi pojde v pokoj, posledni pa namestnik na Štajarskem. Pravosodni minister v novem ministerstvu bode dr. Steinbach. Državni zbor se bode potem razpustil in pri novih volitvah liberalci zgube kacic 30 mandatov. Taaffeju potem ne bode več težko dobiti dvetretjinske večine v državnem zboru. Novica, da se povrne grof Taaffe, je malo neprijetno dirnila nekatere politične kroge.

Schulverein ob veljavo. — Dunajska podružnica nemškega „Schulvereina“ je te dni hotela prirediti veliko slavnost, pri kateri naj bi sodelovala dunajska pevska društva. Slavnost se je pa morala opustiti, ker nobeno društvo ni hotelo sodelovati. Nekatera društva so naravnost izjavila, da ne sodelujejo pri židovski slavnosti. Slavnost se je potem vršila brez petja.

Kalnoky je sicer politično mrtev, a vendar moramo danes še omeniti, da za njim najhuje žalujejo liberalci. On jih je vedno podpiral nasproti grofu Taaffeju v višjih krogih, češ, da zahteva vnanja politika, da imajo Nemci prvenstvo v Avstriji. Tudi Taaffejevo volilno reformo je pomagal preprediti grof Kalnoky. Samo nemškim liberalcem in veleposestnikom bi se to ne bilo posrečilo. Grof Hohenwart bi se ne bil upal postaviti na čelo Taaffejevim nasprotnikom, ko je cesar sam pri-

trdil Taaffejevi volilni reformi, da ni imel v grofu Kalnokyji močnega pomočnika.

Szeles. — Na Madjarskem je veliko veselje, da je francoska policija izpustila napadovalca na Hentzyjev spomenik. Posredoval je madjarski državni poslanec Pazmandy, kateremu so zaradi tega v Budimpešti priredili velike ovacije. Francoska policija se je dala preslepiti, da je Szeles samo politični zločinec. Največja krivda pa zadene ogerska oblastva, ki niso zahtevala hitre izročitve. Še le, ko je bil izpuščen, so naznanila francoski vladi, da je Szeles kriv tudi goljufije in bi se zatorej bil moral izročiti.

Italija. — Te dni vršle so se volitve v poslansko zbornico, pri katerih si je dosedaj vladajoča Crispijeva vladna stranka pridobila veliko večino. Od 508 poslancev, je voljenih dosedaj 326 Crispijevih privržencev, oziroma pristašev sedanje vlade. Ožjih volitev treba je 35, pri katerih upa vlada zopet na novo pridobiti 19 mandatov. Vladna stranka bo torej štela v zbornici 345 pristašev. Socijalistov je dosedaj voljenih 14. Zmaga vlade pa naj nikogar ne moti, češ, to-li priljubljena je. Delalo se je na vse kriplje za zmago, in če vlada pritiska se ve, kaj lahko ob volitvah stori. Le sili se ima lažiliberalna Crispijeva stranka zahvaliti, da bo nadalje gospodarila v Italiji.

Azija. — Razmere v vzhodni Aziji stopajo vedno v kaki novi tir. Kitajci so se ravno pripravljali, da izroče otok Formoso Japoncem, kar se je ta otok proglašil za samostojno republiko. Predsednikom se je volil dosedanji guverner Tang-šing-sung. Umevno je, da se bo prebivalstvo z orožjem uprlo, če bi hoteli Japonci sedaj zasesti Formoso. So li Formožani sami na svojo pest storili ta korak, ni znano, skoro gotovo ima pa tu vmes kaka tuja moč svojo roko; morebiti celo kitajska sama, katera ne mara rada odstopiti Formose Japoncem. Mogoče je pa tudi, da je kaka evropska država s svojim vplivom vmes posegla. Novi predsednik se je baje že naznanil velevlastim. Dvomljivo je pač, da bi se ta nova država vzdržala.

Obrtnija.

Meščansko stavbinsko društvo.

Mej meščani in hišnimi posestniki ljubljanskimi snuje se meščansko stavbinsko društvo. Na podlagi došlih nam poročil konstatujemo, da je zanimanje po mestu za to društvo splošno in da je deležev vže čez 100.000 gld. subskribiranih.

Pripravljalni odbor, kateremu je na čelu predsednik mestne hranilnice gospod Vaso Petričič, razposlal je po posebni okrožnici sledeče vabilo:

Denašnje razmere stolnega mesta Ljubljane zahtevajo mnogo in mnogo stavbenega materijala, zlasti opeke in morebiti tudi stavbenih podjetnikov, ki bi po nizkih cenah gradili nove hiše, stare pa popravljali. Te razmere trajale bodo najmanj pet do deset let.

Z ozirom na to bi bilo prav umestno, da se iz meščanskih krogov, iz krogov hišnih posestnikov, trgovcev, obrtnikov in uradnikov, kakor hitro mogoče ustanovi meščansko stavbeno društvo, registrovana zadruga z omejeno zavezo v Ljubljani v smislu zadružnega zakona z dne 9. aprila 1873. št. 70 drž. zak.

Deleži naj bodo po 100 gld.; vsak deležnik jamči, ker je zadruga le z omejeno zavezo, do visokosti svojih deležev in s svojimi deleži t. j. skupaj do dvojnega zneska

svojih deležev in upamo, da bodo imenovani krogi z veseljem pristopili takemu društvu, katero je danes v Ljubljani najbolj potrebno in koristno. Začetek tega društva naj bi bil ta, da si društvo naredi na primernem kraju opekarno z veliko pečjo, katera se da s časom tudi razširiti.

Ako bi bil vspeh opekarne dober in srečen, kar je pa gotovo pričakovati, ker opekarne se še v navadnih časih povsod dobro obneso, potem naredi društvo lahko korak naprej in se more baviti tudi s drugo svojo nalogo, namreč s stavbenim podjetjem sploh.

Na ta način mora društvo imeti najbolj vspehe in denar, katerega danes pokladamo na oltar skupnega delovanja v svojo in naših someščanov korist, ne bode nikdar zgubljen, marveč nesel nam bode dobre obresti, naše someščane pa preskrboval s cenim stavbenim materialom itd.

Pristavljajoč končno, da je po našem mnenju za to društvo treba nabrati 50.000 gld. do 100.000 gld., od katerih bode jedna četrtnina takoj po ustanovitvi društva, ostanek pa po potrebi na zahtevanje dotičnega odbora v gotovini vplačati, usojamo se tem potom vabiti vse p. n. prave prijatelje naših po potresu prizadetih someščanov, da blagovolijo izjaviti na priloženi poli sub /., če in s kolikimi deleži so pripravljeni pristopiti k stavbenemu društvu, ako se ta ustanovi.

Poraba asfaltnega laka za pleskarje.

Asfaltni lak je debela, sirupu podobna raztopljina asfaltova s primešanjem črne smole v bencinu z dodatkom terpentinovega in lanenega olja. Da se naredi, stopi se 10 delov gorskega asfalta, 10 delov kotranovega asfalta, 10 delov ameriške smole, 2 dela voska in 2 dela parafina. Raztopljeni masi pridene se 40 delov dobrega lanenega firneža in dva dela suhega pariškega modrila.

Mej neprestanim mešanjem se tekočina tako dolgo greje, da se začne vzdigovati par in sedaj se začne s poskušanjem. Če se ohlajena poskušnja daje vleči v tenki niti, če ne daje, če se vroča vlije na papir, nobenih tolskih peg ob kraji, se pusti vse tako ohladiti, kolikor mogoče, da ne postane preveč gosta in pridene se 10 delov bencina in 10 delov terpentina.

Z asfaltnim lakom damo lahko naravnemu lesu ali pa tudi že popleskanemu lep lesk in kakeršno koli barvino premeno. Za zredčenje tega laka služi bencin in se to zredčenje priporoča že pri prvem pleskanju v večji ali manjši meri, kakeršno barvino spremeneno že hočemo imeti.

S poskušnjo na les jednake vrste, se prava barva kmalu doseže. Pri novem lesu je treba večkratnega pleskanja, ako se hoče lesk doseči, priljubljeni motni plesk se pa doseže že z jednokratnim pleskanjem, tako da se delni gladki plesk doseže z drugim pleskanjem z bencinovo, nekoliko zgoščeno raztopljino asfaltnega laka.

Asfaltni lak ima pred drugimi to prednost, da se v malih minutah že posuši, da se dobro drži, mu ne ško-

duje voda, ne kislina, ne špirit in slador, na svetlobi in na solnci ne obleti. Bencin in petrolej mu pa škodujeta.

Asfaltni lak je jako po ceni. Ko bi pleskanje kake oprave veljalo z lanenim oljem 3 gld., velja z asfaltnim lakom samo kacic 25 kr. Tudi je ta lak jako dober za slamnike, vozove in šotore.

Obrtnijske raznoterosti.

Poliranje. Stare fino zrezljane lesene stvari izpoliraš, ako zmešaš $\frac{1}{2}$ litra lanenega olja, $\frac{1}{2}$ litra angleške ale, jajčni beljak, 32 gramov francoskega špirita in 20 amonjakovega špirita in vse dobro zmešaš, predno rabiš. To se kaplja na platneno cunjo in stvari namažejo potem pa izpolirajo s svileneno cunjo. Taka politurna tekočina se dolgo ohrani, ako je dobro zamašena.

Zguba svetlobe pri električnih lučnih svetilnicah po steklenih zvoncih. Sedaj se je mislilo, da električna luč zgubi mnogo svetlobe, če se čez njo dene moten stekleni zvonec. Z natančnim merjenjem svetlobe so se pa prepričali, da ne zgubi le malo svetlobe, temveč se svetloba le enakomernje razdeli.

Preosnova davkov.

(Dalje.)

Nov pridobitninski davek bode kontigentiran davek, to je država bode določila za vsako leto, kolikor jej mora ta davek donošati in potem se bode pa na davkoplačevalce ta svota razdelila. Po sedanjem zakonu pa ni bilo ničesa določenega, koliko mora ta davek znašati. Za prvo davčno dobo se bode pridobitninski davek določil na 17,732.000 gld., potem se bode pa vsaki dve leti za 2.4% povečal. To bode trpelo najdalje do 1907. leta, kadar se bode davek na novo zakonito uredil.

Vlada to naraščanje davka utemeljuje s tem, da se obrtniki vedno množe in obstoječe trgovine vedno bolj napredujejo. To je pa le deloma resnično, nekateri obrti pa celo hitro propadajo. Tudi ne more nikdo vedeti, če bodo bodočih deset let obrtnije napredovale. Zaradi tega se nam zdi to naraščanje davka neutemeljeno.

Davkoplačevalci se glede pridobitninskega davka razdele v štiri razrede. V prvi razred pridejo tisti obdačenci, katerim se predpiše nad 1000 gld. davka, v drugi razred tisti, ki plačujejo nad 150 do 1000 gld., v tretji, ki plačujejo nad 30 do 150, in v četrti razred pa tisti, ki ne plačujejo čez 30 gld. letnega davka.

V te razrede se za prvo davčno dobo uvrste vse one osebe, ki so plačevale prejšnje leto pridobitninski ali pa dohodninski davek prvega in drugega razreda od podjetja ali posla, od katerega bode po novem zakonu plačevati pridobitnino. Izvzeti bodo pa krošnjariji in potujoči obrtniki, za katere bodo veljale druge določbe. Od oseb, ki plačujejo sedanji dohodninski davek drugega razreda